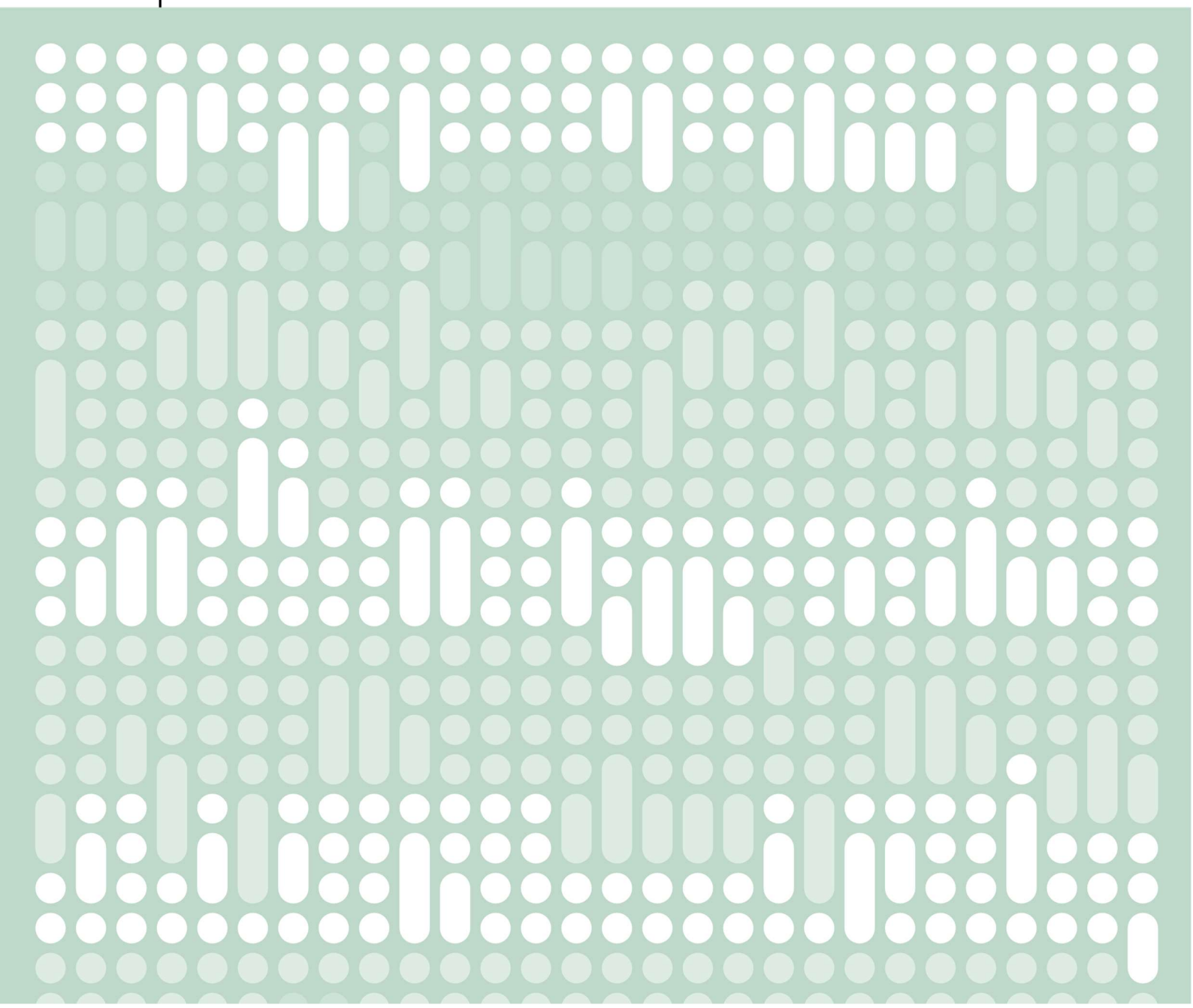

Kunnskapsdepartementet

Veileder

Rammer for arbeidet til styrene for universiteter og høyskoler

Innhold

1	Universitetene og høyskolenes oppgaver	3
2	Organisering	3
2.1	Statlige universiteter og høyskoler.....	3
2.2	Private universiteter og høyskoler	4
3	Styrets ansvar og oppgaver.....	4
3.1	Styret som kollegialt organ	5
3.2	Oppgaver for styreleder	5
3.3	Styremøter og arbeidsform.....	5
3.4	Taushetsplikt	5
3.5	Habilitet.....	5
4	Regelverk.....	6
4.1	Universitets- og høyskoleloven	6
4.2	Regelverk for styring, økonomi og regnskap.....	6
5	Departementets rolle overfor statlige universiteter og høyskoler.....	8
5.1	Tildelingsbrev og utviklingsavtale	8
5.2	Finansieringssystemet.....	9
5.3	Etatsstyringsmøte	9
5.4	Tilstandsrapport.....	9
5.5	Kompetansebehovsutvalget (KBU)	9
6	NOKUT, HK-dir og Sikt	10
6.1	NOKUT.....	10
6.2	HK-dir	10
6.3	Sikt.....	11
7	Riksrevisjonen	11

1 Universitetene og høyskolenes oppgaver

Formålet med denne veilederen er å gi en kortfattet oversikt over de gjeldende rammene for styrenes arbeid ved universiteter og høyskoler.

Universiteter og høyskoler har viktige samfunnsoppgaver. De skal tilby utdanning, utføre forskning og gjennomføre faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid på et høyt internasjonalt nivå. I tillegg skal de spre og formidle resultatene av sitt arbeid, fremme innovasjon og verdiskaping basert på forskningsresultater, og bidra til en miljømessig, sosial og økonomisk bærekraftig utvikling. Institusjonene skal også legge til rette for at ansatte og studenter kan delta aktivt i samfunnsdebatten.

Tildelings- og tilskuddsbrevet fra departementet gir mer utførlige beskrivelser av sektormålene og institusjonens utviklingsavtale, i tillegg til krav, føringer og forventninger til universitets- og høyskolesektoren som helhet og den enkelte institusjon. Styret har ansvar for at årsrapporten for universiteter og høyskoler utformes i tråd med kravene i økonomiregelverket og departementets retningslinjer, og at den gir et helhetlig og strategisk bilde av institusjonens måloppnåelse, ressursbruk og videre planer.

2 Organisering

2.1 Statlige universiteter og høyskoler

Universiteter og høyskoler er forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet («nettobudsjetterte virksomheter») og er forvaltningsmessig underlagt Kunnskapsdepartementet. De er altså ikke egne rettssubjekter, men er en del av rettssubjektet staten.

Universitetene og høyskolene har egne styrever. Styret er det øverste organet ved institusjonen og er ansvarlig for institusjonens samlede virksomhet. Det må sørge for at organiseringen er hensiktsmessig med tanke på institusjonens strategi og oppgaver, og gjøre nødvendige justeringer og omorganiseringer når behovet oppstår.

Styret skal bestå av elleve medlemmer: fire valgt blant ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, ett valgt blant teknisk og administrativt ansatte, to valgt blant studentene, og fire eksterne medlemmer. Det kan gjøres unntak fra denne sammensetningen (se universitets- og høyskoleloven § 4-3), men ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, teknisk og administrativt ansatte, og studenter skal alltid være tilfredsstillende representert. Styret kan med to tredels flertall vedta å ha et flertall av eksterne medlemmer, men ingen av de andre gruppene kan ha flertall alene.

Det finnes to modeller for ledelse av institusjonen. I den ene modellen ansetter styret rektor og styrelederen er utpekt av Kunnskapsdepartementet blant de eksterne styremedlemmene. Rektor er daglig leder for institusjonen. I den andre modellen velges rektor av de ansatte og studentene. I dette

tilfellet er rektor styrets leder, og administrerende direktør er leder for den samlede administrative virksomheten ved institusjonen.

Stortinget har gitt de statlige universitetene og høyskolene særskilte fullmakter. Departementet har i tillegg delegert en rekke budsjettfullmakter og administrative fullmakter til institusjonene. Disse fullmaktene gis i vedlegg til det årlige tildelingsbrevet som sendes til institusjonene etter at Stortinget har behandlet Prop. 1 S for det aktuelle året. Fullmaktene inkluderer blant annet rett til å opprette aksjeselskap eller kjøpe aksjer av faglig interesse for virksomheten, inngå leieavtaler med forpliktelser utover budsjettåret, og inngå forlik innenfor nærmere fastsatte beløpsgrenser. Institusjoner som selv forvalter eiendom, har også særskilte fullmakter knyttet til dette.

2.2 Private universiteter og høyskoler

Private universiteter og høyskoler skal være aksjeselskap eller stiftelse. Også private institusjoner skal ledes av et styre som øverste organ, og ansatte og studenter skal være representert i styret. Videre skal det være størst mulig åpenhet om styrets arbeid.

Private institusjoner som mottar statstilskudd, får dette utbetalt i forbindelse med et tilskuddsbrev. Tilskuddsbrevet fastsetter vilkår for bruken av tilskuddet, herunder at tilskuddet skal komme studentene til gode.

Styret ved private institusjoner som mottar statstilskudd, avlegger årsregnskap og redegjørelse for resultatene av virksomheten og budsjett for kommende år.

3 Styrets ansvar og oppgaver

Styret er institusjonenes øverste organ og har ansvar for institusjonens samlede virksomhet. Dette medfører et særlig ansvar for strategisk og faglig utvikling i tråd med de målene myndighetene har satt og samfunnets behov. Styret fastsetter strategier og planer og sørger for at oppgaver gjennomføres i tråd med disse.

Styret har omfattende ansvar og fullmakter, men kan delegere oppgaver. Ansaret ligger likevel alltid hos styret. Styret bestemmer hvilke saker det vil behandle, men noen oppgaver kan ikke delegeres ifølge lov om universiteter og høyskoler.

Styret skal sørge for at lover og regler, samt føringer og krav fastsatt av departementet, følges. Det skal sørge for en forsvarlig økonomiforvaltning ut fra en langsiktig strategisk vurdering.

Styret vedtar den interne budsjettfordelingsmodellen og de årlige budsjettene. Statlige universiteter og høyskoler kan disponere egne inntekter, bestemme bruk av midler til drift og investeringer, og overføre ubrukte midler fra et år til et annet. Avsetningene (overføringene) må ligge innenfor kravene i *Reglement for statlige universiteter og høyskolars oppbygging og anvendelse av ubenyttede bevilgninger (avsetninger)*. Institusjonene må ha en plan for bruk av avsetninger og kan ikke ta opp lån. Nettobudsjettering gir større økonomisk handlefrihet og fleksibilitet, men også større ansvar for at midlene brukes i tråd med strategi, tildelingsbrev og regelverk.

Styret fastsetter instruks for institusjonens daglige ledelse, som avklarer fullmakter, oppgaver og ansvar for rektor og administrerende direktør. Universitets- og høyskoleloven gir ingen føringer for instruksens innhold, så dette må styret selv ta stilling til.

3.1 Styret som kollegialt organ

Styret er et kollegialt organ, der alle medlemmer har likt ansvar for beslutninger til beste for institusjonen. Valgte styremedlemmer bidrar med sin faglige og administrative kompetanse. Medlemmer utpekt av Kunnskapsdepartementet tilfører bred kompetanse og erfaring fra nærings-, kultur- og samfunnsliv, som ivaretar samfunnets interesser og styrker samspillet med bruker- og interessegrupper. Ingen representerer bestemte interesser eller grupper; alle har samme ansvar for institusjonens utvikling. For å lykkes må styremedlemmene forstå styrets rolle, formål og rammer.

3.2 Oppgaver for styreleder

Styreleder leder styremøtene og sørger for at de holdes så ofte som nødvendig. Styreleder har ansvar for dagsordenen sammen med institusjonens øverste daglige leder, enten det er ansatt rektor eller institusjonens administrerende direktør. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er styreleders stemme avgjørende, også når en annen leder møtet i styreleders sted.

3.3 Styremøter og arbeidsform

Styret behandler saker i møter, men styrelederen kan i spesielle tilfeller bestemme at saker behandles på en annen måte. Dette kan være nyttig når en sak er diskutert tidligere, men det ikke er praktisk å holde et fysisk møte. Styremedlemmer, rektor eller administrerende direktør kan kreve at styret sammenkalles.

Møtene holdes vanligvis for åpne dører, men styret kan vedta lukkede møter eller behandling av bestemte saker for lukkede dører. Det skal være mest mulig åpenhet om styrets arbeid.

Styret er vedtaksført når mer enn halvparten av medlemmene er til stede og avgir stemme. Styremedlemmer må møte med mindre de har gyldig forfall, og de må delta i drøftelser og avgir stemme. Vedtak treffes med alminnelig flertall, med unntak beskrevet i universitets- og høyskoleloven.

Institusjonens øverste daglige leder, enten det er ansatt rektor eller administrerende direktør, har rett og plikt til å være til stede og uttale seg på styremøtene, med mindre styret bestemmer noe annet.

3.4 Taushetsplikt

Styremedlemmene har taushetsplikt i henhold til forvaltningsloven. Dette gjelder personlige forhold og forretningsforhold som må hemmeligholdes av konkurransemessige hensyn. Taushetsplikten fortsetter også etter at vervet som styremedlem er avsluttet.

3.5 Habilitet

Styremedlemmene er omfattet av forvaltningslovens bestemmelser om habilitet. Styremedlemmene må sette seg godt inn i disse reglene og være særlig oppmerksomme på om det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til deres upartiskhet.

Habilitetsspørsmål avgjøres av styret selv, uten at vedkommende medlem deltar. Et styremedlem må i så god tid som mulig si ifra om forhold som gjør eller kan gjøre vedkommende inhabil.

4 Regelverk

Universiteter og høyskoler må forholde seg til et omfattende regelverk. Universitets- og høyskoleloven og forskrifter med hjemmel i denne loven regulerer universitets- og høyskolesektoren særskilt.

De statlige universitetene og høyskolene er også omfattet av andre lover og forskrifter som gjelder for statlige organer. Det gjelder blant annet:

- forvaltningsloven: regler om bl.a. taushetsplikt, habilitet og saksbehandlingsregler for utøvingen av offentlig myndighet (som utredning og begrunnelse av vedtak, frister, klagebehandling mv.)
- anskaffelsesloven: konkurranse om større anskaffelser, vilkår i kontrakter mv.
- arkivloven og offentleglova: lagring av dokumenter, føring av journal og retten til innsyn i saksdokumenter og register
- språk: eksamen og skjema på bokmål og nynorsk, og veksling mellom skriftspråkene i allment tilgjengelige dokument fra den administrative virksomheten
- sikkerhetsloven: krav om forebyggende sikkerhetsarbeid i form av risikostyring, øvelser, mv.

4.1 Universitets- og høyskoleloven

Universitets- og høyskoleloven gjelder for statlige og private universiteter og høyskoler og gir i stor grad myndighet til institusjonene. Loven inneholder også regler om Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), studentenes rettigheter og plikter, ansettelse, organisering og ledelse, samt forholdet mellom institusjonene og studentsamskipnadene, som er regulert i en egen lov.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt flere forskrifter med hjemmel i universitets- og høyskoleloven, blant annet universitets- og høyskoleforskriften. I de nasjonale forskriftene er det blant annet regler om akkreditering, tilsyn, samordnet opptak, regulering av beskyttede grader og om grunnleggende rettigheter for studentene. Loven inneholder en rekke hjemler for at institusjonene ved styret kan fastsette utfyllende regler, blant annet om gjennomføring av eksamen, studier osv. Styret har ansvar for å påse at akkrediteringen av studietilbud og institusjonenes kvalitetsarbeid er i tråd med disse forskriftene. Lovene og forskriftene er tilgjengelige på *lovdata.no*.

4.2 Regelverk for styring, økonomi og regnskap

Reglement for økonomistyring i staten og de tilhørende bestemmelsene gir detaljerte og utfyllende regler for regnskap, bokføring, internkontroll og felles standarder og organisering av økonomioppgaver.

Bevilgningsreglementet fastsetter grunnprinsippene for statsbudsjettet og statsregnskapet. Reglementet gir blant annet bestemmelser om budsjett- og regnskapsprinsipper, forslaget til budsjett og gjennomføring av budsjettet.

Styring, oppfølging og kontroll må tilpasses virksomhetenes egenart, risiko og vesentlighet. Økonomiregelverket fastsetter følgende grunnleggende styringsprinsipper, som gjelder for alle virksomheter i staten:

Alle virksomheter skal:

a) fastsette mål og resultatkrav innenfor rammen av disponible ressurser og forutsetninger gitt av overordnet myndighet

b) sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, ressursbruken er effektiv og at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder krav til god forvaltningsskikk, habilitet og etisk adferd

c) sikre tilstrekkelig styringsinformasjon og forsvarlig beslutningsgrunnlag Departementene skal i tillegg fastsette overordnede mål og styringsparametere for underliggende virksomheter, jf. § 7.

Styret må sørge for at det planlegges og utarbeides strategier med ettårig og flerårig perspektiv tilpasset institusjonens egenart. Planene skal dokumenteres gjennom egne styringsdokumenter. For å dokumentere virkningen av vesentlige forhold i planene, skal det fastsettes styringsparametere som er mest mulig stabile over tid.

Styret har ansvar for at mål og resultatkrav fastsatt i tildelingsbrev, andre vedtak og egne styringsdokumenter følges opp og gjennomføres innenfor rammen av tildelte ressurser. Videre må institusjonens økonomisystem sammen med statistikk, analyser og andre relevante systemer belyse om virksomheten drives effektivt og i tråd med mål og resultatkrav. Utgifter må følges opp mot bevilgning for å sikre at det ikke skjer uhjemlede overskridelser og at forutsatte inntekter kommer inn. Resultatinformasjonen skal benyttes i virksomhetens planlegging for påfølgende år.

Departementet har fastsatt [en virksomhets- og økonomiinstruks for de statlige universitetene og høyskolene](#). Instruksen inneholder blant annet regler for økonomiforvaltningen og gir styret ansvaret for å fastsette nærmere regler og retningslinjer, inkludert krav til internkontroll. Internkontrollen skal dokumenteres og har som formål å forhindre feil, sikre at ressursene brukes effektivt for å nå virksomhetens mål innenfor gjeldende rammer og regler, sikre pålitelig regnskapsføring og informasjon, forsvarlig forvaltning av verdier, samt forebygge og avdekke misligheter.

Statlige universiteter og høyskoler fører sine virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS). SRS inneholder detaljerte regler for utarbeidelse og presentasjon av virksomhetsregnskapet og har som formål å sikre et omfattende og standardisert informasjonsgrunnlag for både intern styring og departementets oppfølging av underliggende virksomheter.

Departementet har også fastsatt rapporteringsmaler for oppstilling og presentasjon av delårs- og årsregnskap. I forkant av års- og delårsrapporteringen sender departementet brev til institusjonene med retningslinjer og omtale av særskilte forhold for regnskapsavleggelsen.

5 Departementets rolle overfor statlige universiteter og høyskoler

Statlige universiteter og høyskoler er forvaltningsorganer og følgelig del av staten. Statsråden er konstitusjonelt og politisk ansvarlig for virksomhetene. Universiteter og høyskoler kan imidlertid ikke gis pålegg eller instruksjoner om:

- læreinnholdet i undervisningen og innholdet i forskningen eller i det kunstneriske og faglige utviklingsarbeidet
- individuelle ansettelse eller utnevnelser

Departementet styrer sektoren gjennom lov- og regelverk som gjelder alle institusjoner, gjennom rammefinansiering hvor deler av finansieringen er knyttet til oppnådde resultater og gjennom øremerkede tildelinger. Departementet styrer sektoren og institusjonene strategisk, og bygger på at styrene har ansvaret for å styre institusjonene og følge opp de vedtak som treffes.

Etatsstyring og styringsdialog er samlebetegnelser på styringsdokumenter slik som tildelingsbrevet og årsrapporten og møter av styringskarakter mellom departementet og universitetene og høyskolene. Styringsdialogen holdes løpende gjennom hele året og omfatter alt fra oppfølging av hendelser til større planlagte prosesser og etatsstyringsmøter. Særlig på det økonomisk-administrative området har departementet en løpende oppfølgingsaktivitet når det er behov for det. Dette kan innebære særlig oppfølging av institusjoner som har spesielle problemer eller utfordringer. Departementet stiller en rekke krav til virksomhetenes arbeid med sikkerhet og beredskap, herunder samfunnssikkerhet, informasjonssikkerhet og personvern, og nasjonal sikkerhet. Kravene til arbeidet med sikkerhet er oppsummert i [Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor.](#)

Styringsdialogen skal dokumenteres. Dokumenter og referater skal sendes i kopi til Riksrevisjonen.

5.1 Tildelingsbrev og utviklingsavtale

Departementet sender årlig et tildelingsbrev som følger opp Stortingets vedtak og forutsetninger til styret i hver enkelt institusjon. Tildelingsbrevet skal distribueres til alle medlemmene av styret og skal publiseres på institusjonens hjemmesider. Tildelingsbrevet beskriver de overordnede målene, forventningene og føringer til institusjonen for det aktuelle budsjettåret, og beskriver det tildelte beløpet fordelt på budsjettkapitler og -poster.

Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger i løpet av året formidles gjennom supplerende tildelingsbrev, for eksempel i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

Tildelingsbrevet inneholder institusjonens utviklingsavtale, som er en omforent avtale mellom institusjonen og Kunnskapsdepartementet. Formålet med utviklingsavtalene er å bidra til høy kvalitet og en mangfoldig sektor gjennom tydelige institusjonsprofiler og god arbeidsdeling. Avtalene skal ivareta behovet for differensiert styring av UH-institusjonene slik at institusjonene kan ivareta sitt samfunnsoppdrag og svare på nasjonale, regionale og lokale behov, og bidra til økt åpenhet om myndighetenes og styrenes omforente forventninger til institusjonenes utvikling.

Tildelingsbrevet inneholder også administrative fullmakter og krav til rapportering.

5.2 Finansieringssystemet

Universitetene og høyskolene mottar midlene fra Kunnskapsdepartementet i hovedsak som én samlet rammebevilgning.

Rammefinansieringen innebærer at institusjonene skal se hele bevilgningen under ett, og gir institusjonene et strategisk handlingsrom ved at de selv kan prioritere aktiviteter og områder de vil satse på for å nå sektor- og virksomhetsmålene. Styret ved den enkelte institusjonen må vurdere hvordan rammebevilgningen fordeles internt ved institusjonen. Systemet med resultatbasert uttelling innebærer at endringer i resultatene på indikatorene for gjennomførte studiepoeng, avlagte doktorgrader og fullføringsandelen i gradsprogrammer gir en påregnelig endring i rammebevilgningen. Finansieringssystemet og de årlige tildelingene er nærmere beskrevet i den årlige [orienteringen om statsbudsjettet for universiteter og høyskoler](#) som legges ved tildelingsbrevet.

5.3 Etatsstyringsmøte

Etatsstyringsmøtene skal være en strategisk dialog mellom departementet og institusjonens styre. Møtene holdes hvert annet år, men kan avholdes årlig ved behov.

I etatsstyringsmøtene møtes representanter fra departementet og en delegasjon fra styret. Styreleder og en bred representasjon av styret skal alltid delta i etatsstyringsmøtene, samt institusjonens administrerende direktør eller ansatt rektor.

Departementet analyserer universitetene og høyskolene basert på årsrapporten, rapportering til Database for høyere utdanning (DBH), og tilstandsrapporten fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Departementet gir årlig tilbakemelding med vurdering av mål- og resultatoppgåelse og oppfølgingspunkter. Styret skal påse at institusjonen følger opp de tilbakemeldingene som blir gitt og at årsrapporten tilfredsstiller de krav som er stilt i tilbakemeldingen og tildelingsbrev.

5.4 Tilstandsrapport

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) utarbeider årlig en omfattende tilstandsrapport for høyere utdanning på grunnlag av institusjonenes resultater og måloppnåelse. Tilstandsrapporten gir et overblikk over sektorens resultater og peker på trender over tid. Tilstandsrapporten er et viktig kunnskapsgrunnlag i etatsstyringen av de statlige institusjonene og i dialogen med de private institusjonene. Tilstandsrapporten er viktig for departementets arbeid overfor sektoren som helhet, og er også et viktig grunnlag for departementets budsjettarbeid og politikkutvikling. Institusjonene er selv ansvarlige for at resultatene er korrekt rapportert. Videre bør institusjonene bruke dataene og sammenligninger med andre institusjoner for å videreutvikle egen virksomhet.

5.5 Kompetansebehovsutvalget (KBU)

[Kompetansebehovsutvalget \(KBU\)](#) leverer analyser av Norges fremtidige kompetansebehov, og gir et viktig supplement til Tilstandsrapporten. KBU-rapportene gir innsikt i hvilke kunnskaper og ferdigheter arbeidslivet vil etterspørre fremover.

6 NOKUT, HK-dir og Sikt

Styret må ha et aktivt forhold til Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) og Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør. Departementet forventer at disse virksomhetene samarbeider tett med universitetene og høyskolene for å bidra til å nå overordnede mål for høyere utdanning og forskning i Norge.

6.1 NOKUT

NOKUT skal sikre og fremme kvalitet i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. I høyere utdanning gjør NOKUT dette gjennom akkreditering av studieprogram på områder der institusjonene ikke har selvakkrediteringsrett, gjennom institusjonsakkrediteringer, ved periodisk oppfølging av, eller tilsyn med, institusjonenes egne system for å følge opp utdanningskvaliteten, ved risikobasert tilsyn og gjennom evalueringer. NOKUT fører også økonomisk tilsyn med private høyskoler og studentsamskipnader og har i tillegg kontrolloppgaver ved både private og statlige institusjoner og virksomheter. Videre har NOKUT ansvar for å arbeide med implementering av regelverk, gi veiledning og informasjon, følge opp at bestemmelser i forskrifter blir overholdt, svare på henvendelser om forståelse av det aktuelle regelverket, og vurdere om det er behov for justeringer og lignende. Utover dette vil NOKUT, etter oppdrag fra departementet, kunne gjennomføre utredninger, utarbeide høringsnotater, sende forslag på høring mv. Oppgavene er nærmere beskrevet i [NOKUTs virksomhets- og økonomiinstruks](#).

6.2 HK-dir

HK-dir skal bidra til å utvikle kvaliteten i utdanning og opplæring, styrke det internasjonale samarbeidet og bidra til digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren. For universitets- og høyskolestyrene er det særlig viktig å være kjent med HK-dirs arbeid med kunnskapsgrunnlag om kompetansebehov i arbeidslivet, som gir innsikt i dimensjonering og utvikling av utdanningstilbud. Direktoratets rolle i å fremme internasjonalt samarbeid og mobilitet er også sentral for institusjonenes strategiske utvikling. I tillegg har HK-dir ansvar for forskningssikkerhet og internasjonale partnerskap, som er viktige for institusjonenes risikostyring og kvalitetssikring.

HK-dir har et helhetlig ansvar innenfor sitt sektorområde og skal jobbe selvstendig for å nå målene som settes i styringsdokumenter og -dialogen. Med sektorområde menes i denne sammenheng all opplæring og utdanning rettet mot voksne, dvs. på kompetansefeltet, i grunnopplæringen, norsk- og samfunnskunnskap for innvandrere, høyere yrkesfaglig utdanning og høyere utdanning.

Innenfor internasjonalisering og karriereveiledning er direktoratets virkeområde bredere. Direktoratet har nasjonalt tverrsektorielt systemansvar for karriereveiledning og faglig ansvar for karriereveiledning i skolen. Direktoratet har ansvar for godkjenning av og informasjonsdeling om utenlandsk utdanning, og oppgaver knyttet til yrkeskvalifikasjonsdirektivet. Det forvalter [forskriften om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning](#) som regulerer hvordan utenlandsk utdanning skal vurderes og godkjennes for bruk i Norge. Direktoratet har også ansvaret for det digitale systemet GAUS (Generell autorisasjon og utdanningsssystem), der universiteter og høyskoler er pålagt å registrere sine vedtak om godkjenning av utenlandsk utdanning. Registrering i GAUS er viktig for å sikre nasjonal oversikt, transparens og lik behandling.

HK-dir har også ansvar for sentrale verktøy som [Studiebarometeret](#) og [Kandidatundersøkelsen](#), som gir viktig innsikt i studentenes og kandidatenes erfaringer og vurderinger. Disse er viktige virkemidler for institusjonenes og styrenes arbeid med kvalitetsutvikling. Direktoratet har videre ansvar for [Samordna opptak](#) og [utdanning.no](#), som er sentrale nasjonale tjenester for informasjon, veiledning og opptak til høyere utdanning.

HK-dir har et pådriver- og samordningsansvar for deling av data og for fellestjenester knyttet til forskning. Direktoratet har ansvar for å kartlegge og kontrollere sektorens arbeid med sikkerhet og beredskap innenfor de tre sikkerhetsdomenene (nasjonal sikkerhet, samfunnssikkerhet og informasjonssikkerhet og personvern). Oppgavene er nærmere beskrevet i [HK-dirs virksomhets- og økonomiinstruks](#).

6.3 Sikt

Sikt er kunnskapssektorens tjenesteleverandør og har som oppdrag å bidra til gode, relevante og brukervennlige digitale fellestjenester i sektoren. Sikt skal tilrettelegge for deling og gjenbruk av data og bidra til innovasjon og tjenesteutvikling i sektoren. Sikt har ansvaret for rollen som sektorvist responsmiljø (SRM) for høyere utdannings- og forskningssektoren, noe som innebærer at Sikt er ansvarlig for å håndtere IKT-sikkerhetshendelser i denne sektoren. Virksomheten forvalter en rekke myndighetsoppgaver. Oppgavene er nærmere beskrevet i [Sikts virksomhets- og økonomiinstruks](#).

7 Riksrevisjonen

Riksrevisjonen er Stortingets revisjons- og kontrollorgan og skal bidra til den demokratiske kontrollen med at statens ressurser forvaltes forsvarlig og effektivt og i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

Riksrevisjonen reviderer regnskapene til de statlige universitetene og høyskolene. Resultatet av revisjonen av årsregnskapet blir meddelt gjennom en revisjonsberetning for den enkelte institusjon. Riksrevisjonen foretar også etterlevels- og forvaltningsrevisjoner i sektoren, og fører blant annet kontroll med statens forvaltning av eierskap i selskaper.

Riksrevisjonens virksomhet er nærmere regulert i lov om Riksrevisjonen (riksrevisjonsloven).

Utgitt av: Kunnskapsdepartementet
Revidert juni 2025
Publikasjonen er tilgjengelig på: www.regjeringen.no